

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

คณะผู้วิจัยได้แนวคิดในการพัฒนาเส้นใยกาบหมากให้เป็นผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอเพื่อสร้างทางเลือกใหม่ให้กับกลุ่มผู้บริโภค โดยคณะผู้วิจัยได้ทดลองนำองค์ความรู้ในการแปรรูปเส้นใยพืชและการขึ้นรูปสิ่งทอ มาพัฒนาให้เกิดเป็นนวัตกรรมเส้นใยจากกาบหมากที่สามารถสร้างประโยชน์ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหมากและกลุ่มผู้ประกอบการเคหะสิ่งทอที่มีจำนวนมากในประเทศไทย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิตในจังหวัดจันทบุรี

5.1 สรุปผล

การพัฒนาเส้นใยกาบหมากให้เป็นผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอเพื่อสร้างทางเลือกใหม่ให้กับกลุ่มผู้บริโภค สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 จากการศึกษาคุณสมบัติของเส้นใยจากกาบหมาก ขั้นตอนการผลิตเส้นใยธรรมชาติ และขั้นตอนการผลิตสิ่งทอจากเส้นใยธรรมชาติโดยวิธีหัตถกรรม พบว่า

เส้นใยที่นุ่มที่สุดและเหนียวที่สุดคือเส้นใยที่ได้จากการแช่หมักน้ำโคลนจากนากกในจังหวัดจันทบุรีเป็นเวลา 15 วัน โดยเส้นใยที่แช่จะเปียกหรือแห้งก็ได้ และเส้นใยส่วนที่เหมาะสมจะนำมาทอคือเส้นใยในส่วนเส้นก้านใบหรือใยหยาบเนื่องจากมีผิวสัมผัสของเส้นใยที่ละเอียดนุ่ม เส้นใยมีความแข็งแรงมีความเหนียวและนุ่มเพิ่มขึ้นจากเส้นใยที่ไม่ได้แช่น้ำดินโคลนจากนากก แต่อย่างไรก็ตามเปราะอยู่และสางให้เป็นระเบียบง่ายแต่มีการพันกันบ้างเล็กน้อย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าน้ำดินโคลนจากนากกมีผลทำให้ผิวสัมผัสของเส้นใยมีความอ่อนนุ่มขึ้น และทำให้เส้นใยมีความเหนียวมากขึ้น กล่าวคือเมื่อยิ่งแช่ในระยะเวลาที่นานมากขึ้นเส้นใยจะมีความนุ่มและเหนียวเพิ่มมากขึ้นตามระยะเวลาที่แช่ทิ้งไว้

ในด้านของด้านการพัฒนาเส้นใย พบว่า เส้นใย มีความกรอบ เปราะ หักง่าย ทำให้ลำบากที่จะนำไปทอที่ละเอียด ดังนั้นในการสอเพื่อทอในแต่ละครั้ง จึงควรใช้ครวระหลายเส้นแทน ผิวของเส้นใยมีสีขาวและมีความต้านย้อมติดสีได้ง่าย เมื่อนำไปทอเป็นผืน ผิวของชิ้นงานจึงมีลักษณะด้าน ควรมีการนำเส้นใยไปทดสอบคุณสมบัติเพื่อดูความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นสิ่งทอ เช่น การทดสอบความเหนียว ความทนทานต่อแรงดึง การดูดซึมของเหลวและความสามารถในการติดสี เป็นต้น

ในด้านการพัฒนาเป็นสิ่งทอสิ่งทอ พบว่า ในการออกแบบลวดลายควรมีลักษณะการสอเส้นครั้งละหลายๆ เส้น เนื่องจากเส้นใยมีความเปราะและหักง่าย ลวดลายที่นำมาใช้ควรประยุกต์และพัฒนาจากลายเก่าๆ ที่มีความเรียบง่ายแต่ดูหรูหราหรือมีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ที่สามารถใช้ได้

ในผลิตภัณฑ์หลากหลาย เช่น ลายแดง-ดำ ลายตาสอง ลายตาสาม ลายหมากรุก หรือลายสมัย สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี เป็นต้น

หากจะทำการพัฒนาลวดลายสร้างสรรค์ ควรเน้นให้สอดคล้องกับความต้องการของคนยุคใหม่ เช่น ลายกราฟิตี้ ลายแฟชั่นที่เน้นสีสันฉูดฉาด หรือลายการ์ตูนแนวน่ารัก เป็นต้น อาจใช้วิธีการนำวัสดุอื่น ๆ มาทอร่วมกัน เช่น เส้นกก เส้นปอ หรือ เส้นใยสังเคราะห์ อื่น ๆ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ๆ ควรเน้นความสวยงามและความละเอียดปราณีตจากฝีมือในการทอ เพื่อเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้แก่ชิ้นงาน

5.1.2 จากการศึกษารูปแบบ ขั้นตอนการผลิตและการใช้งานเคหะสิ่งทอจากการพัฒนาต้นแบบ เคหะสิ่งทอจากเส้นใยกาบหมากโดยวิธีทางหัตถกรรม พบว่า

ในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควรเป็นผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองการดำรงชีวิตประจำวันทั่วไป เช่น เครื่องเรือนในห้องนั่งเล่น ห้องรับแขก ห้องนอนหรือห้องครัว หรือเป็นเครื่องใช้สอยประเภท ตกแต่งบ้าน เช่น โคมไฟ ม่านหรือของตกแต่งบ้าน เป็นต้น

ควรเน้นการออกแบบที่สามารถปรับแต่งรูปแบบหรือปรับลักษณะการจัดวางให้แตกต่างกันได้ หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถออกแบบจัดวางได้เองโดยอาจพัฒนาเป็นอุปกรณ์ตกแต่งผนังบ้าน ที่มีรูปแบบและขนาดเท่ากัน แต่มีลวดลายแตกต่างกันและหลากหลาย เพื่อให้สามารถขยายตลาดได้กว้างขึ้น

หากเป็นงานเครื่องเรือน ควรเป็นเครื่องเรือนที่สามารถแสดงลักษณะลวดลายพื้นผิวของสิ่งทอได้อย่างชัดเจน ไม่ควรเป็นสิ่งที่สัมผัสกับร่างกายของมนุษย์ เนื่องจากผิวสัมผัสของสิ่งทอจะระคายเคืองต่อผิวหนังได้

5.1.3 พัฒนาผลิตภัณฑ์จากเคหะสิ่งทอเส้นใยกาบหมาก และ ศึกษาความพึงพอใจต้องการของผู้ประกอบที่เกี่ยวข้องกับเคหะสิ่งทอ พบว่า

จากการออกแบบและผลิตต้นแบบ ผลการประเมินความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่าง ด้านรูปแบบและการใช้งาน ของผลิตภัณฑ์ โดยมีผลการวิเคราะห์จากการตั้งสมมุติฐานการทดสอบโดยให้คะแนนความพึงพอใจเต็ม 5.00 โดยตั้งคะแนนเกณฑ์ผ่านไว้ที่ 3.50 คะแนนผลการประเมิน จากรายการดังต่อไปนี้ ความสวยงามของรูปแบบ 4.02 และ เปรียบเทียบกับสินค้าประเภทเดียวกันแล้วให้ความรู้สึกว่าคุณมีราคาสูง 4.04 ซึ่งอยู่ในค่าระดับที่มากที่สุด และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจภาพรวมอยู่ที่ 3.92 ซึ่งหมายความว่าความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับที่พึงพอใจ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอต้นแบบจริงและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต รวมถึงการมอบต้นแบบที่ผลิตจริง ให้กลุ่มแม่บ้านทอเสื่อตำบลเสม็ดงาม

5.2 อภิปราย

สรุปข้อค้นพบ ผู้วิจัยพบว่า ในด้านการพัฒนาเป็นสิ่งทอสิ่งทอควรประยุกต์และพัฒนาจากลายเก่าๆ ที่มีความเรียบง่ายแต่ดูหรูหราหรือมีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น โดยเฉพาะลายจากสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ซึ่งจะทำให้เกิดจุดเด่นที่แตกต่างจากการทอที่อื่นๆ ในการผลิตควรเน้นความสวยงามและความละเอียดปราณีตจากฝีมือในการทอ เพื่อเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้แก่ชิ้นงาน ซึ่งการออกแบบลายทอสอดคล้องไปถึงงานพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ อ้างอิงจากผลการประเมินความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่าง ด้านรูปแบบและการใช้งาน ของผลิตภัณฑ์ โดยมีผลการวิเคราะห์จากการตั้งสมมติฐานการทดสอบโดยให้คะแนนความพึงพอใจเต็ม 5.00 โดยตั้งคะแนนเกณฑ์ผ่านไว้ที่ 3.50 คะแนนผลการประเมิน จากรายการดังต่อไปนี้ ความสวยงามของรูปแบบ 4.02 และเปรียบเทียบกับสินค้าประเภทเดียวกันแล้วให้ความรู้สึกว่าคุณมีราคาสูง 4.04 ซึ่งอยู่ในค่าระดับที่มากที่สุด และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจภาพรวมอยู่ที่ 3.92 ซึ่งหมายความว่าความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับที่พึงพอใจ

สอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่กำหนดไว้ คือ สมมติฐานการทดสอบโดยให้คะแนนความพึงพอใจเต็ม 5.00 โดยตั้งคะแนนเกณฑ์ผ่านไว้ที่ 3.50 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการออกแบบที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการคิดและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในท้องถิ่น สอดคล้องกับหลักแนวคิดการพัฒนาเส้นใยของต้นจากเพื่อใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ของจรรยาวรรณ จรรยาธรรมและประทับใจ สิกขา (2555: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาข้อมูลการใช้ประโยชน์ของต้นจากและศึกษาทดลองพัฒนากระบวนการผลิตงานหัตถกรรมจากเส้นใยจากเพื่อใช้แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ซึ่งจะสามารถใช้จุดเด่นของเส้นใย ของการทอ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นได้เด่นชัดและมีแนวทางที่ชัดเจนในอนาคต ผู้วิจัยคาดว่าต้องมีความรู้ในการผลิตเคหะสิ่งทอและผลิตภัณฑ์จากเส้นใยจากมากในครั้งนี จะสามารถให้ผู้ประกอบและผู้สนใจนำไปศึกษาและต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในระบบหัตถกรรมและอุตสาหกรรมต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

5.3.1 ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปขายได้จริง และจำเป็นต้องพัฒนาต่อด้านของรูปแบบที่หลากหลายและผลิตง่ายยิ่งขึ้น

5.3.2 ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งต้องมีการวางแผนด้านการขนส่ง ,การผลิตที่สะดวกต่อการถอดประกอบและการคำนวณต้นทุนให้ละเอียดต่อไป

5.3.3 เพื่อให้มีผลิตภัณฑ์สู่ท้องตลาดอย่างต่อเนื่อง ต้องมีความต้องการออกแบบฉีกแนวการออกแบบจากแนวเดิม รูปแบบเก่า ซึ่งชาวบ้านไม่สามารถทำเองได้จำเป็นต้องใช้นักออกแบบหรือ

นักศึกษาช่วยการออกแบบต้องคำนึงถึงการผลิตจริงและต้องออกแบบให้ง่ายชาวบ้านผลิต วัสดุใหม่ๆ เข้ามาเสริมเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับผลิตภัณฑ์

5.3.4 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1) ปัญหาในด้านการผลิต การที่มีแบบผลิตที่เป็นมาตรฐานหรือการออกแบบที่ใส่เทคโนโลยีมากเกินไป ซึ่งชาวบ้านไม่สามารถอ่านแบบได้และทำความเข้าใจได้ ต้องอาศัยการอธิบายหรือจำเป็นต้องจ้างร้านภายนอกที่ชำนาญการผลิตให้ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าสูงขึ้น ซึ่งปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดยการออกแบบและการเขียนแบบที่ง่ายต่อการผลิตแบบชาวบ้าน โดยอธิบายเป็นรูปภาพ ชาวบ้านจะเข้าใจได้ง่ายกว่ามาก

2) การสื่อสารที่สุภาพและการนอบน้อมต่อผู้ใหญ่ เป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชาวบ้าน ทำให้เกิดความไว้วางใจในขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผู้วิจัยจะได้รับข้อมูลที่ลึกและสภาพปัญหาที่แท้จริง ตลอดจนเกิดบรรยากาศที่อบอุ่นระหว่างผู้วิจัยกับชาวบ้าน

3) ในอนาคตหากมีการวิจัยต่อเนื่อง จะทำให้เกิดการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี